

STANISŁAW GROCHOWIAK

TRASA

Czas zwiedzania: ok. 2h

- 1** **NOWY RYNEK.** W narożnej kamienicy pod nr 21 przyszedł na świat Stanisław Grochowiak. Tutaj w 1997 roku wmurowana została pamiątkowa tablica.
- 2** **SZKOŁA PODSTAWOWA nr 1,** do której uczęszczał w latach 1946 – 48 Stanisław Grochowiak. Naukę rozpoczął w klasie piątej szkoły powszechnej. Wcześniej uczył się w Warszawie. Gmach budynku został wzniesiony w 1911 r.
- 3** **KOŚCIÓŁ PW. ŚW. KRZYŻA.** Świątynia wybudowana została przez społeczność luterańską w Lesznie. Pierwszy kościół, drewniany, wzniesiono w 1635. Obecna budowla z przełomu XVIII/XIX w. jest dziełem Pompeo Ferrariego, z wieżą z pocz. XX w. dobudowaną wg XVIII-wiecznego projektu M. Franta.
- 4** **LAPIDIARIUM RZEźBY NAGROBNEJ.** Utworzone zostało w latach 1956-1960 z części nagrobków i obelisków przeniesionych ze zlikwidowanych cmentarzy protestanckich. Rzeźbione w piaskowcu płyty pochodzą z XVII-XIX w. i upamięniają zmarłych zamożnych mieszczan i członków ich rodzin.
- 5** **PLAC JANA METZIGA.** Budynek nr 25 wzniesiony w 1885 r. dla powszechnej szkoły katolickiej. W roku 1945 rozpoczął tu naukę Stanisław Grochowiak. Narożny budynek z I połowy XVIII w. sąsiadujący z kościołem św. Krzyża był niegdyś pastorkówką. Od 1963 r. mieści Muzeum Okręgowe w Lesznie.
- 6** **ULICA WĄSKA.** Przesmyk dla spieszących się przechodniów, pozwalający ominąć ruch na Słowiańskiej. Ulubiona uliczka przytłoczonego gwarem głównych ulic, Grochowiaka. Stąd ładny widok na fasadę kolegiaty.
- 7** **KOŚCIÓŁ PW. ŚW. MIKOŁAJA.** W obecnej formie powstał na przełomie XVII i XVIII w., z prezbiterium z pocz. XX w. Fasada świątyni zaliczana jest do najznamienszych fasad dwuwieżowych schyłku XVII w. 18 lutego 1934 roku Stanisław Grochowiak, został tu ochrzczony. Również w tej świątyni, 27 listopada 1954 r. odbyła się uroczystość zaślubin Stanisława Grochowiaka z Anną Magdaleną Hermann.
- 8** **RYNEK.** Większość zabudowy rynku stanowią kamienice wybudowane w latach 1870-1914. Sprzed pożaru w 1790 r. dotrwały w niezmiennym stanie nieliczne barokowe kamieniczki z charakterystycznymi szczytowymi fasadami.
- 9** **RATUSZ.** Leszczyński ratusz, oglądany w obecnym kostiumie architektonicznym to budowla barokowo-klasycystyczna, zaliczana do najpiękniejszych w Polsce. Wielokrotnie przebudowywany, nosi w swych murach relikwii pierwszego ratusza z 1639 r.

- 10** **MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA IM. STANISŁAWA GROCHOWIAKA,** zajmująca budynek dawnego „Hotelu Polskiego”. Biblioteka gromadzi regionalia oraz materiały biograficzne związane ze Stanisławem Grochowiakiem. W 2001 r. urządzono tu „Pokój Stanisława Grochowiaka” z ekspozycją złożoną z dokumentów, fotografii i książek poety. Ciekawą ekspozycję stanowi zbiór plakatów do m.in. jego sztuk teatralnych.
- 11** **PLAC KOŚCIUSZKI.** Po wschodniej stronie wznosi się barokowa rezydencja. Powstała ona na miejscu wcześniejszego, renesansowego pałacu i kolejnego gmachu wybudowanego w drugiej połowie XVII w. przez Pompeo Ferrariego. Współczesny kształt został pałacowi nadany w połowie XVIII w. Kiedy Grochowiak był małym chłopcem, plac zdobyła (prawdopodobnie do roku 1942) figura Atlasa stojąca na skwerze w pobliżu aresztu, w którym młody Stanisław przesiedział, po incydencie z milicjantem, w roku 1952 cztery miesiące jako więzień polityczny.
- 12** **I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE** (ul. K. Kurpińskiego), w którym wzorowo naukę ukończył Stanisław Grochowiak. W latach 1920 – 1936 istniało tutaj Męskie Seminarium Nauczycielskie, a następnie Państwowe Męskie Gimnazjum i Liceum. I Liceum Ogólnokształcące utworzono w 1950r.

Ważne miejsca, nie znajdujące się na trasie:

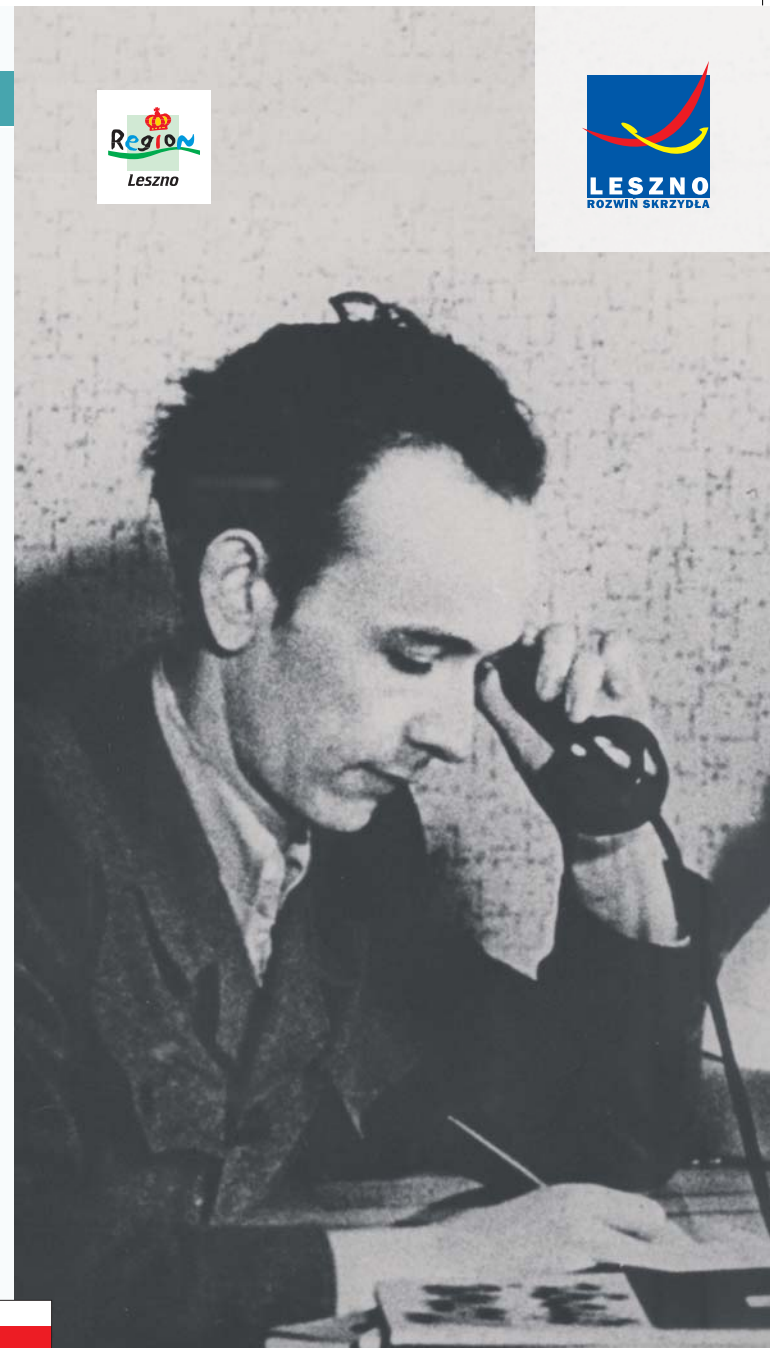
- DOM PRZY ULICY ŚWIECIECHOWSKIEJ 6.** Dom o bryle charakterystycznej dla architektury lat trzydziestych XX. Tutaj zbierali się koledzy, by bawić się na strychu lub w dużym, starannie utrzymanym ogrodzie. Dom ten pamięta wielogodzinne rozmowy przeplatane lekturami, zabawy w kalambury, piosenki przy dźwiękach pianina czy też guzikowe mecze piłkarskie na werandzie.
- W tej części miasta od 1977 r. znajduje się **ULICA STANISŁAWA GROCHOWIAKA** z doskonałym widokiem na wieżę odległej kolegiaty.
- CMENTARZ PARAFIALNY** przy ul. Kąkolewskiej. To na tym cmentarzu spoczywają w Kwaterze Powstańczej rodzice Stanisława: Bronisław i Pelagia Grochowiakowie. W listopadzie 1966 pochowana została młoda córka Anny Magdaleny i Stanisława Grochowiaków, Joanna.

Materiały pochodzą ze zbiorów Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie

Teksty J.M. Halec

Informacja Turystyczna
64-100 Leszno, ul. Słowiańska 24
tel. +48 65 529 81 91, tel./fax +48 65 529 81 92
e-mail: infotur@leszno.pl

STANISŁAW GROCHOWIAK
1934-1976

www.leszno.pl

STANISŁAW GROCHOWIAK

BIOGRAFIA

Stanisław Antoni Grochowiak, pseud. Kain, S.G. (S.G.), St., St.G, Stg. (1934-1976), literat, publicysta. Urodził się 24 I w Lesznie, w rodzinie Bronisława i Pelagii z Pawelczaków. Ojciec pracował w biurze notarialnym, później miał własne biuro pisania podań. Miał rodzeństwo: Eugenię (ur. 1924) i Tadeusza (ur. 1925). Podczas okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie wraz z rodziną, która po upadku powstania warszawskiego znalazła się w obozie przejściowym w Pruszkowie, potem w Koniecpolu i Częstochowie. Na początku 1945 rodzina wróciła do Leszna. Tu Grochowiak ukończył naukę w SP nr 1 (1948); jego nauczycielką języka polskiego była Stefania Szelanka,

k która wywarła na niego duży wpływ. W latach 1948-51 był uczniem Liceum Ogólnokształcącego; naukę zakończył maturą. Przez następne 2 lata mieszkał w Lesznie, pracując krótko w Szkole Podstawowej w Kąkolewie, zakładzie wychowawczym w Rydzynie, składowicy złomu i roszarni Inu w Rawiczu. We wrześniu 1953 wyjechał do Wrocławia, gdzie podjął pracę we „Wrocławskim Tygodniku Katolickim”, wydawanym przez Stowarzyszenie „PAX”. Prowadził dział literacki. Jesienią 1955 przeniósł się do Warszawy, podejmując pracę w Instytucie Wydawniczym „PAX”. Mieszkał krótko w Warszawie, później w Brwinowie, od 1958 na warszawskiej Sadybie. W 1957-8 pracował w redakcji „Za i przeciw”, później we „Współczesności”, gdzie pełnił funkcję redaktora naczelnego (1958-60), a potem jego zastępcy. Był członkiem zespołów redakcyjnych: „Nowej Kultury” (1961-3), „Kultury” (1963-70), „Poezji” (1972-5) i „Miesięcznika Literackiego” (czerwiec 1975 – do śmierci). Wiersze pisał już w czasach szkolnych. W LO, w szkolnym piśmie „Latarnia”, zamieszczał swe rysunki. „Świat”, dodatek do „Głosu Wielkopolskiego”, wydrukował jego fraszki (1949). W dodatku do „Słowa Powszechnego” zatytułowanym „W młodych oczach” wydrukowano (1951) wiersze: *Ave Maryja* i *Notuję deszcz*. Pierwsze wydania książkowe jego utworów ukazały się w 1956. Były to: zbiór wierszy *Ballada rycerska* i powieść *Plebania z magnoliami*. Grochowiak jest autorem utworów poetyckich, powieści, opowiadań, dramatów, słuchowisk radiowych, scenariuszy filmowych i telewizyjnych. Malował, rzeźbił i grał na pianinie. Zmarł 2 IX 1976 w Warszawie, pochowany został tamże 8 IX, na cmentarzu na Powązkach.

Związek małżeński z Anną Magdaleną z Hermannów zawarł 27 XI 1954 w Lesznie. Miał dzieci: Piotra (ur. 1955), Olgę (ur. 1956), Pawła (ur. 1957), Małgorzatę (ur. 1958), Annę (ur. 1959) i Joannę (ur. 1966).

Na szkolnym murku. Od lewej: Teodor Krupka (Krupkowski), Antoni Kaczmarek, Stanisław Grochowiak, Stanisław Kuźniak

